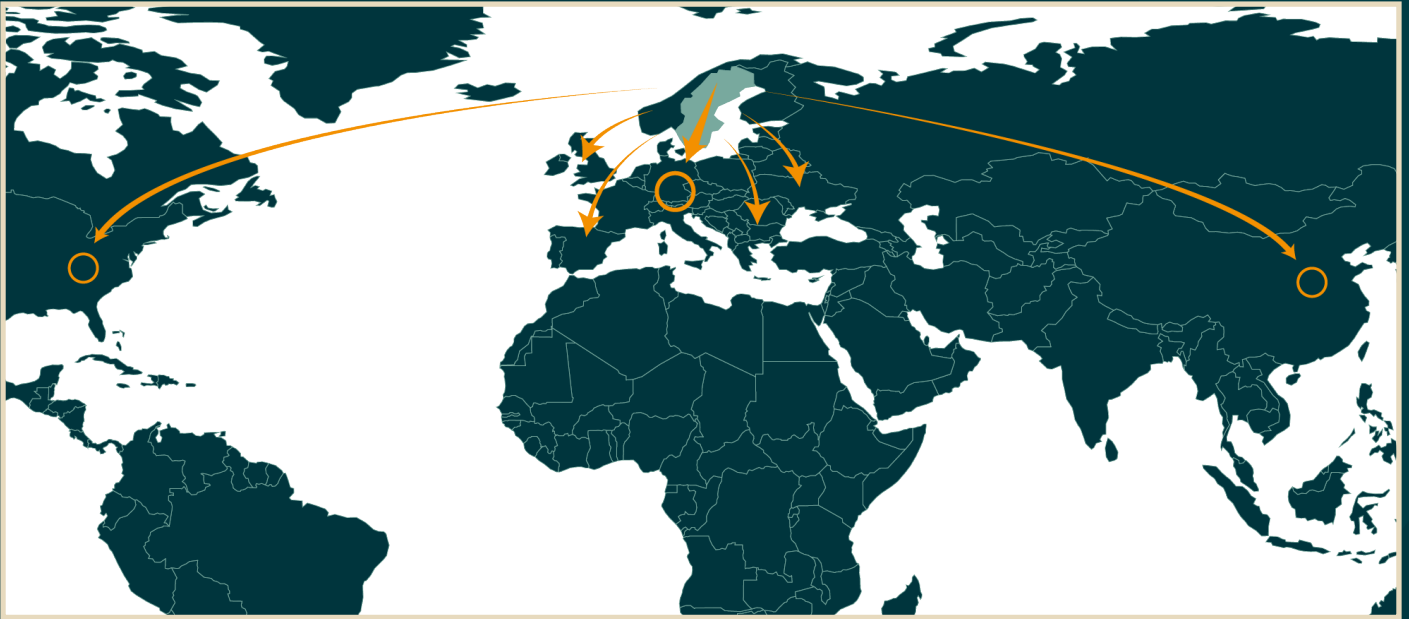


2026



Den svenska basindustrins export

Innehållsförteckning

Export helt centralt för basindustrin	2
Exportvärden	6
Basindustrins export stor	6
Skogsindustrins export är störst.....	7
Exportvärdet toppade 2022.....	8
Exportmarknader	10
Basindustrins export går främst till EU-27	10
Tyskland största exportlandet för de största branscherna.....	12
Tyskland basindustrins viktigaste handelspartner	14
Minskad export till USA de senaste åren.....	15
Kinesiska subventioner utmanar	17
APPENDIX.....	18
Exportandelar och exportvärde EU-27 respektive Kina.....	19
Fem största exportländerna inom respektive bransch.....	20
Statistikkällor och exportstatistiken	21
Basindustrins branscher	21

Export helt centralt för basindustrin

Sverige är en liten öppen ekonomi med stor handel och därmed stark koppling till globala marknader. Exporten utgör drygt 51 procent av Sveriges bruttonationalprodukt (BNP) och importen drygt 52 procent. Ett högt exportvärde är av betydelse då det finansierar import av andra varor och tjänster. Det är även av betydelse vilka länder vi exporterar till, det har blivit tydligt under senare år då det geo- och handelspolitiska landskapet har förändrats. I den här rapporten analyseras svensk basindustris export; hur stor den är, vart den går, om och hur handelsströmmar har ändrats över tid och vilka skillnader det finns mellan branscherna inom basindustrin.¹

Exporten minskade sammantaget med 3 miljarder 2025

Basindustrin utgörs här av branschen för massa och papper, gruv-, stål- och metallindustrin samt industrin för andra icke-metalliska mineralprodukter. Basindustrins fokus ligger primärt på hantering av råvaror och grundläggande förädling. Sverige har god tillgång på skog då närmare 70 procent av landets yta är täckt av skog. Sverige är även rikt på olika mineraler, såsom järnmalm, koppar och sällsynta jordartsmetaller, som är avgörande för tillverkning av exempelvis elektronik, batterier och andra högteknologiska produkter. Av basindustrins totala produktion går cirka 94 procent på export. Basindustrins export uppgick till ett värde av drygt 382 miljarder kronor 2025, vilket är 18,7 procent av svensk varuexport. Mellan 2011–2025 växte basindustrins exportvärde med 44 procent. Exportvärdet toppade 2022 och har sedan dess backat. Mellan 2024 och 2025 backade exportvärdet med knappt 0,8 procent (3 miljarder). Andel av varuexporten ökade däremot aningen jämfört med 2024 då total svensk varuexport föll något mer. Krig i vårt närområde, stigande inflation och räntor samt stigande tullar och osäkerhet kring geo- och handelspolitiken kan förklara nedgången sedan 2022.²

Skogsindustrin har störst exportvärde i basindustrin. 2025 exporterades produkter till ett värde av 181 miljarder kronor. Därefter följer stål- och metallindustrin, vars exportvärde uppgick till 151 miljarder kronor. Exportvärdet är betydligt lägre inom gruvindustrin och industrin för andra icke-metalliska mineralprodukter. Värdet av dessa industriers export uppgick till cirka 39 respektive 12 miljarder kronor 2025.

Minskad export i skogsindustrin och stålindustrin 2025

Mellan 2024 och 2025 minskade skogsindustrins totala exportvärde med 2,2 procent vilket motsvarar 4 miljarder kronor. I stål- och metallindustrin ökade däremot exporten relativt 2024 med drygt 1,1 procent (1,7 miljarder kronor). Skillnaden var dock stor mellan stål och metallindustrin. I stålindustrin minskade exportvärdet med 7,1 procent. Nedgången var väntad då stålet är särskilt belastad av höga amerikanska tullar, ökad konkurrens från Kina och av en svag ekonomisk utveckling i allmänhet och i Tyskland. Metallindustrins exportvärde ökade däremot med 10,6 procent då stigande priser bidrog till att exportvärdet av koppar steg med hela 13 procent och exportvärdet av ädelmetaller med starka 20,5 procent.

Basindustrins export minskade framför allt till Tyskland som är största exportlandet

Geografisk närhet till Sverige och stabila handelsrelationer spelar roll för vilka basindustrin exporterar till, liksom ett lands industristruktur. Så mycket som drygt 54 procent av exporten går till EU-27 och det största exportlandet är Tyskland. Drygt 14 procent av exporten går dit, till ett värde av drygt 54 miljarder kronor 2025. Tyskland är en industrination med bland annat en omfattande maskin-, metall- och fordonsindustri vilket har medfört en god efterfrågan på svenska stål- och metallprodukter. Andelen export till Tyskland har dock minskat sedan 2017 i de flesta och de stora delarna av basindustrin. Nedgången beror på en jämförelsevis svag

¹ Handelsdata från Statistiska centralbyrån (SCB) används i analysen.

² Se fördjupningsruta "Ändrade förutsättningar för global handel 2025" för mer detaljer.

ekonomisk utveckling i tysk ekonomi och tillverkningsindustri drivet av bland annat av strukturella utmaningar. Mellan 2024 och 2025 minskade basindustrins totala export till Tyskland med cirka 5,5 procent (3,1 miljarder kronor). Nedgången drevs av fortsatta utmaningar i tysk ekonomi och det senaste årets osäkra och nya handelspolitiska läge. Främst var det stål- och metallindustrins och skogsindustrins export till Tyskland som minskade.

Näst största exportland 2025 var Storbritannien, vars andel utgjorde 8,0 procent med ett exportvärde på drygt 30 miljarder kronor. Därefter följer Norge (6,0 procent och 22,8 miljarder kronor), Belgien (5,9 procent och 22,4 miljarder kronor) och Finland (5,8 procent och 22,2 miljarder kronor). De senaste åren har exportandelarna och -värdena till Storbritannien och Norge minskat medan de har ökat till Belgien, Finland och Kina.

Stålindustrins exportvärde föll kraftigt under 2025

Det sjätte största exportlandet är USA (5,1 procent och 19,3 miljarder kronor). År 2024 var USA det femte största exportlandet och exporten dit uppgick då till 20,5 miljarder kronor. Det totala exportvärdet till USA minskade därmed med cirka 6 procent (1,2 miljarder) mellan 2024 och 2025. Det är dock stora skillnader mellan branscherna. Stålindustrin drabbades hårt och exportvärdet till USA minskade med hela 20,4 procent (1,25 miljard) 2025 jämfört med 2024. Utvecklingen ska ses i ljuset av förändrad handelspolitik i USA där stål- och metallindustrin drabbades av extra höga tullar. Men även utvecklingen av exportvärdet i delar av skogsindustrin påverkades av handelspolitiken. För stålindustrin liksom för massa- och pappersindustrin toppade det månatliga exportvärdet i inledningen av 2025. Därefter sker en tydlig tillbakagång. Utvecklingen kan sannolikt förklaras av att amerikanska företag tidigare lade import innan tullarna trädde i kraft. Under andra halvan av 2025 minskade exportvärdena markant.

Osäkerheten kring handelspolitiken väntas vara fortsatt hög 2026

Höga amerikanska tullar på stål påverkade inte bara handelsströmmarna till USA. Den nya amerikanska handelspolitiken innebar dessutom att kinesiska produkter styrdes om till den europeiska marknaden, vilket ytterligare pressade europeiska producenter. Under 2025 ökade Kina sin export av järn och stål till EU med 13,2 procent, medan Sveriges export minskade med 5,8 procent.³ En utmaning för svenska och europeiska stålbolag är kinesiska stålbolags stora statliga stöd som snedvrider konkurrensen då europeiska producenter får svårt att matcha kinesiska priser. Det är viktigt att EU vidtar åtgärder som skapar konkurrensneutralitet, som att införa tullkvoter som begränsar stålimporten av subventionerat kinesiskt stål. Samtidigt är det viktigt att Sverige fortsätter att verka för fri handel och fri konkurrens på lika villkor vilket är grunden för en god global ekonomisk utveckling, bland annat genom nya frihandelsavtal med flera länder. Två sådana som nyligen har kommit på plats är EU:s handelsavtal med Indien och Mercosur-länderna.⁴ Det återstår att se vad dessa avtal får för betydelse för basindustrin.

I USA har den handelspolitiska osäkerheten varit fortsatt hög under inledningen av 2026 och en eskalering uppkom i slutet av februari då USA:s Högsta domstol ogiltigförklarade en stor del av USA:s tullar. Omgående kom dock utspel om nya tullar, men vad som gäller på sikt är oklart. Dessutom har ett nytt krig brutit ut i Mellanöstern, vilket har ökat de geopolitiska spänningarna och därmed även osäkerheten. Kriget i Iran har konkret inneburit ett stopp av handelsflöden i området vilket lett till ett lägre utbud och höjda priser på främst energi. I dagsläget är det oklart hur länge oroligheterna fortgår och därmed vilka effekterna kan bli på svensk export i stort liksom på basindustrins export.

³ Dessa siffror gäller för varuindelningen SITC och används för att kunna jämföra svensk och kinesisk export till EU. Enligt SPIN minskade den svenska stålindustrins export till EU med 5,7 procent. Se appendix för beskrivning av statistiken.

⁴ Argentina, Brasilien, Paraguay och Uruguay.

Komparativa fördelar, tullar och handel

Sverige är en liten öppen ekonomi beroende utav handel med omvärlden. Om global handel är fri och öppen styr komparativa fördelar var produktionen läggs geografiskt, det vill säga produktionen förläggs där det är som effektivast att producera. Det finns samtidigt inte ett egenvärde i att exportera varor, utan värdet ligger i att kunna betala sina importkostnader för varor och tjänster vi inte kan producera själva eller producera till ett relativt billigt pris. Sverige har en rik tillgång till exempelvis skog och järnmalm som kan nyttjas på den globala marknaden. Vid utrikeshandel kommer relativpriser att förändras på dessa varor, då efterfrågan från konsumenter i andra länder påverkar priserna. Därav produceras mer av varor och tjänster i det land som har en komparativ fördel i att producera en viss produkt. Dessa intäkter kan sedan betala import av varor och tjänster som ett land har komparativa nackdelar i att producera.⁵

En viktig faktor är vilka stordriftsfördelar som kan nyttjas. Med stordriftsfördelar avses att produktionen kan samlas till ett eller ett fåtal ställen så att produktionen blir billigare och effektivare. En ökad konkurrens på världsmarknaden driver stordriftsfördelar där företag blir mer konkurrenskraftiga i sin produktion genom att hitta nya kostnadseffektiva sätt att producera sina varor. Här är det viktigt att Sverige, som är en liten öppen ekonomi, kombinerar sina komparativa fördelar relativt andra länder då vi har rikligt med skog och järnmalm, med att nyttja stordriftsfördelar som gör basindustrin konkurrenskraftig.



⁵ Se rapport från Svenskt Näringsliv [Den internationella handelns betydelse för Sverige](#).

Ändrade förutsättningar för global handel 2025

2025 ändrades spelplanen för global handel radikalt då en ny amerikansk administration kom på plats. Amerikansk handelspolitik fick en helt ny inriktning och syfte. Tullar infördes dels som ett medel att stärka den inhemska ekonomin och de offentliga finanserna, dels som ett medel att öka förhandlingsstyrkan mot andra länder. Redan under Donald Trumps förra mandatperiod startades ett handelskrig med Kina och Europa. Till exempel infördes 25-procentiga tullar på stål och aluminium från Europa. Efter förhandlingar togs dock tullarna bort 2021 och ersattes med ett kvotsystem. Undantag har också gjorts för specialstål.⁶

Sedan mitten av mars 2025 har det löpande kommit nya riktlinjer för tullar på import av varor till USA. I mitten av mars 2025 införde USA 25-procentiga tullar på all import av stål och aluminium. Den 2 april presenterades tullar som skulle gälla för all import till USA, det handlade om tilläggstullar på minst 10 procent upp till tilläggstullar på över 50 procent. EU och Sverige fick tilläggstullar på 20 procent. Den 4 juni höjdes tilläggstullarna på stål och aluminium till 50 procent. I augusti gjorde EU och USA en överenskommelse om tullar på 15 procent på de flesta varor som exporteras från EU till USA. Den högre tullsatsen på stål och aluminium bestod dock, medan varor som exempelvis trä och vissa trävaror i det läget slapp tullar. Detta ändrades den 14 oktober då trävaruindustrins produkter fick en tull på 10 procent. Även massaindustrin har kommit relativt lindrigt undan. Pappersmassa ingick bland varorna inkluderade i överenskommelsen i augusti men den 15 procentiga tullen avskaffades i slutet av september.

Osäkerheten kring handelspolitikens inriktning dämpades något under hösten men steg kraftigt igen i samband med Grönlandsfrågan och när USA:s Högsta domstol ogiltigförklarade en stor del av tullarna.

För ett land som Sverige med stor export är ett handelskrig mellan USA och andra länder dåliga nyheter. Införandet av tullar medför att komparativa fördelar inte längre kan verka fullt ut, de gör att den fria marknaden sätts ur spel. Därmed uppkommer en ineffektiv resursallokering vilket bromsar tillväxt i produktiviteten och leder till en svagare ekonomisk utveckling. Tullar fungerar dessutom som en form av skatt på importerade varor, vilket medför stigande priser och lägre produktion. Handelskriget har också lett till en hög osäkerhet. Detta minskar företagens och hushållens vilja och möjlighet att investera samt att konsumera, vilket dämpar den ekonomiska tillväxten ytterligare liksom global handel.

⁶ Då tullarna på kinesisk export riskerade att öka exporten av subventionerat stål från Kina till Europa införde EU 2018 skyddsåtgärder för export av vissa typer av stålprodukter till EU, dessa gäller nu till juni 2026.

Exportvärden

Basindustrins export stor

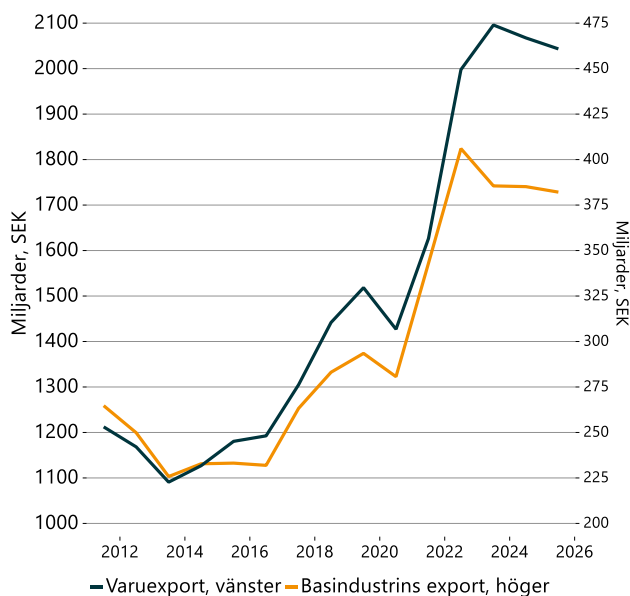
Basindustrins fokus ligger primärt på hantering av råvaror och grundläggande förädling vilket skiljer den från tillverkningsindustrin, som använder basindustrins produkter som insatsvaror för mer förädlad produktion. Teknisk utveckling har dock medfört att gränserna mellan tillverkningsindustrin och basindustrin, liksom gränsdragningen mellan varu- och tjänstesektorn, alltmer suddats ut. Många uppgifter inom basindustrin är beroende av tjänstebaserad kompetens och det förekommer att till exempel pappersbruk integrerar tillverkning av produkter med högre förädlingsvärde.

Bruttoexporten 382 miljarder

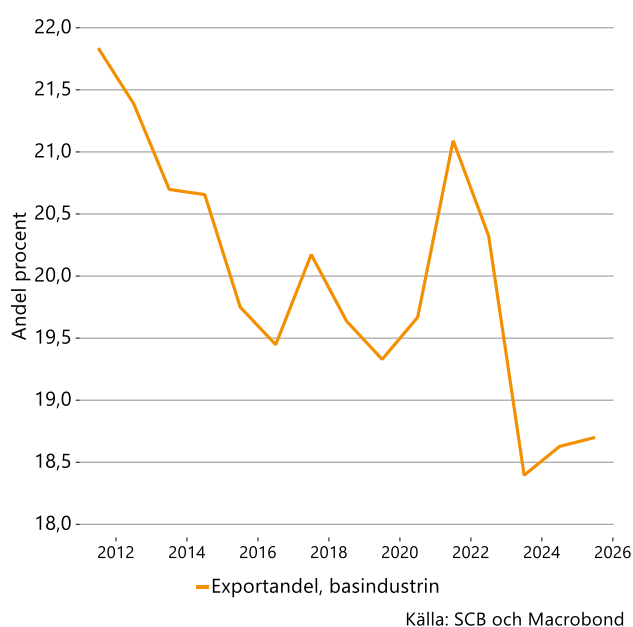
Det mesta av det som basindustrin producerar går på export och industrin är en stor exportör i Sverige. Enligt SPIN-statistiken (Standard för svensk produktindelning efter näringsgren) uppgick exportens bruttovärde 2025 till drygt 382 miljarder kronor (se *Figur 1*). Mellan 2024 och 2025 minskade därmed basindustrins exportvärde med 0,8 procent (3 miljarder).

Basindustrins exportvärde 2025 motsvarar 18,7 procent av total varuexport. Detta är en nedgång sedan 2011 då andelen var 21,8 procent. Basindustrins export har ökat med hela 117 miljarder, eller 44 procent, sedan 2011 men total varuexport har ökat mer (830 miljarder eller 69 procent).

Figur 1: Stigande export sedan 2011



Figur 2: Men lägre exportandel



Exportens förädlingsvärde enligt Input/output statistiken är cirka 230 miljarder

Det går även att analysera exportvärden utifrån SCB:s input-output-statistik (I/O-data), dessa data finns till 2023. Den statistiken visar exportens förädlingsvärde i stället för dess bruttovärde. Förädlingsvärdet är det exportvärde som skapas i industrin efter att kostnaderna för insatsvaror som använts i produktionen räknats bort från bruttovärdet. Detta mått ger alltså en bättre bild av vilka branschers produktion och export som skapar mest värde i ett land.

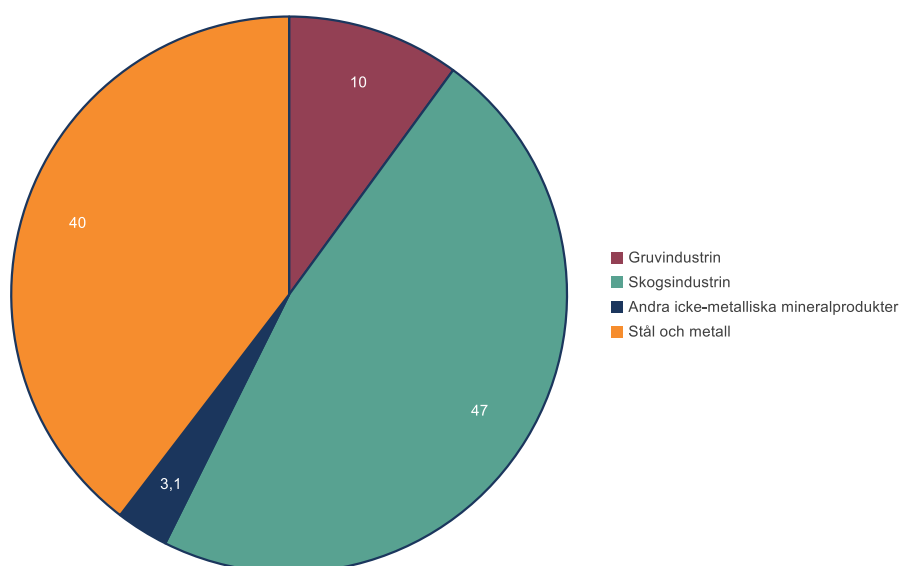
En annan fördel med I/O-statistiken är att den inkluderar både det direkta exportvärde som skapas vid försäljning till slutkund och det indirekta exportvärde som skapas hos underleverantörer.⁷ I/O-data täcker alltså det sammantagna värdet i en produkts hela leveranskedja. Detta är inte fallet i SPIN-data, där fokus enbart är på det värde som skapas i en enskild bransch. Om exempelvis ett externt transportföretag levererar timmer till ett sågverk räknas det värde som skapas i transportföretaget med i skogsnäringens totala produktionsvärde i I/O-statistiken. Det är inte fallet i annan statistik. Hade sågverket haft egna långtradare hade värdet automatiskt hamnat på sågverksindustrin. I/O-data säkerställer därmed att statistiken fångar en produkts sammantagna förädlingsvärde, inte i vilken utsträckning företag väljer att göra allt i egen regi eller väljer att använda underleverantörer.

Enligt I/O-data exporterade basindustrin till ett förädlingsvärde av ungefär 206 miljarder kronor 2023, vilket motsvarar 12 procent av total export. Ett exakt mått på basindustrins andel av total export enligt SPIN-statistiken finns inte, men ungefärliga siffror tyder på att andelen uppgår till cirka 11,3 procent, alltså något mindre än vad som följer av I/O-statistiken. Enligt I/O-statistiken går hela 94 procent av basindustrins förädlingsvärde på export.

Skogsindustrins export är störst

Skogsindustrin har störst export av basindustrins branscher. Deras andel var 47 procent 2025 och deras export uppgick till totalt 181 miljarder kronor. Stål- och metallindustrin har näst störst export med en andel på 40 procent och ett exportvärde på 151 miljarder kronor. Gruvindustrins andel är 10 procent medan industrin för andra icke-metalliska mineralprodukters andel är resterande 3 procent (se *Figur 3*). Branschernas export uppgår till 39 respektive 12 miljarder kronor.

Figur 3: Skogsindustrin står för nästan hälften av exporten, 2025



Källa: SCB och Macrobond

⁷ För en genomgång av hur input/output-statistiken är uppbyggd, se [Skogsnäringens betydelse för välfärden](#).

Exportvärdet toppade 2022

Sedan 2011 har basindustrins export alltså ökat med 117 miljarder (se *Figur 1*). Exporten ökade i basindustrins alla branscher mellan 2011 och 2025 (se *Figur 4*). Skogsindustrins export steg under perioden från 128 miljarder till 181 miljarder kronor (41 procent) och stål- och metallindustrins export steg från 101 miljarder till 151 miljarder kronor (50 procent).

Exportvärdena inom gruvindustrin och industrin för andra icke-metalliska mineralprodukter räknat i miljarder är relativt låga, men procentuellt har deras export ökat i linje med de två större exportbranscherna. Gruvindustrins export steg från 27,7 miljarder till 38,5 miljarder kronor (39 procent) och andra icke-metalliska mineralprodukter steg från 8,4 miljarder till 11,9 miljarder kronor (42 procent) mellan 2011–2025. Andelarna har därmed varit mer eller mindre konstanta under perioden.

Basindustrins exportvärde ökade som mest mellan 2020 och 2022 då värdet steg från 281 till 406 miljarder kronor, en ökning med 44 procent. Uppgången drevs bland annat av en expansiv ekonomisk politik under pandemin och ett ökat hemmafokus och hemmabyggnad under nedstängningarna. Exportvärdet steg även till följd av att kronan sammantaget föll med 10 procent mot dollarn mellan 2020 och 2022, och att världsmarknadspriserna steg.⁸

Exporten minskade 2023 och även något 2025. Geopolitiska oroligheter, snabbt stigande inflation och räntor, en försvagad konjunktur och under det senaste året stigande tullar och ökad osäkerhet kopplat till det handelspolitiska läget har bidragit till nedgången. Det har även skett en förstärkning av kronan gentemot både euron och den amerikanska dollarn, vilket gör svenska varor relativt dyra att importera.

Att basindustrins samlade exportvärde efter 2022 och mellan 2024 och 2025 fallit har drivits framförallt av ett minskat exportvärde i skogsindustrin (se *Figur 4*). I skogsindustrin minskade exporten med 2,2 procent vilket motsvarar cirka 4 miljarder kronor mellan 2024 och 2025.

Även i gruvindustrin backade exportvärdena 2025, men mätt i miljarder är nedgången betydligt mindre (1,5 procent och 0,6 miljarder kronor), liksom i industrin för andra icke-metalliska mineralprodukter (0,6 procent och 0,07 miljarder kronor).

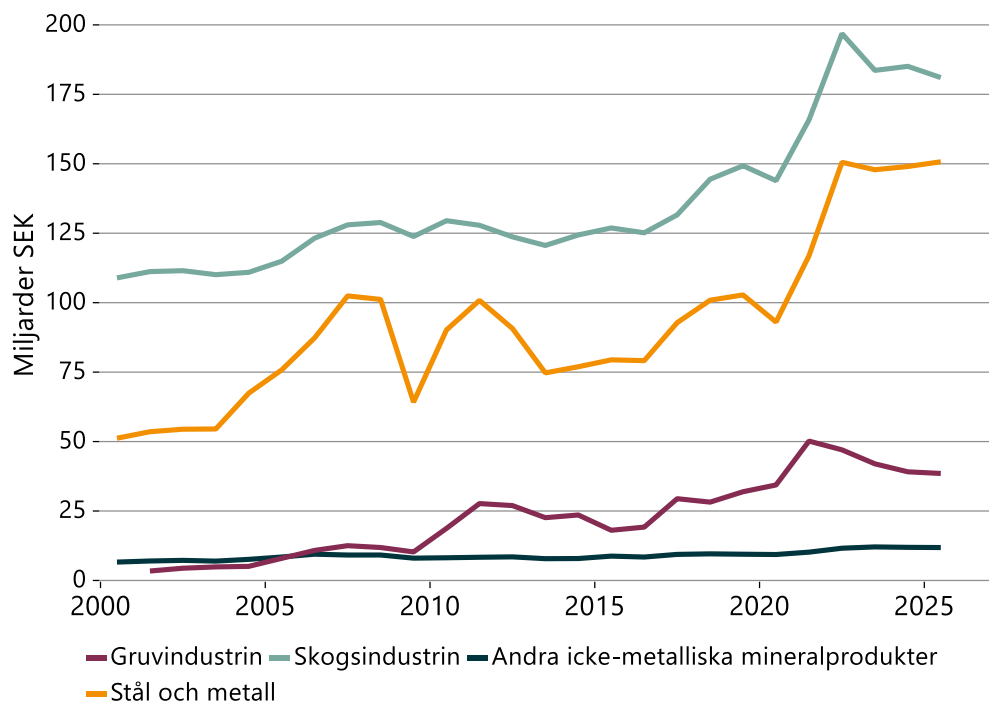
Stål- och metallindustrins sammantagna exportvärde steg däremot med 1,1 procent (1,7 miljarder) mellan 2024 och 2025. Exportvärdet hamnade därmed på ungefär samma nivå som 2022. Skillnad var dock stor mellan utvecklingen av exportvärdet i stål- respektive metallindustrin.

Under 2025 minskade stålindustrins export med cirka 7,1 procent. Höga amerikanska tullar på svenskt stål innebär att det blev dyrare att importera till USA vilket minskade efterfrågan och därmed stålexport till USA. Den nya handelspolitiken innebär dessutom att kinesiska produkter styrdes om till den europeiska marknaden, vilket ytterligare pressade europeiska producenter. Under 2025 ökade Kina sin export av järn och stål till EU med 13,2 procent, medan Sveriges export minskade med 5,8 procent (se vidare nedan).

Exportvärdet av metaller steg däremot med 10,6 procent, drivet främst av stigande priser på metaller som guld, silver (drygt 40 procents ökning mellan 2024 och 2025) och koppar (10 procent). Exportvärdet av koppar ökade mellan 2024 och 2025 med 13 procent och exportvärdet av ädelmetaller med hela 20,5 procent.

⁸ En stor del av basindustrins varor prissätts i framförallt dollar men även i euro.

Figur 4: Exportutvecklingen i basindustrins branscher



Källa: Statistics Sweden (SCB) och Macrobond

Exportmarknader

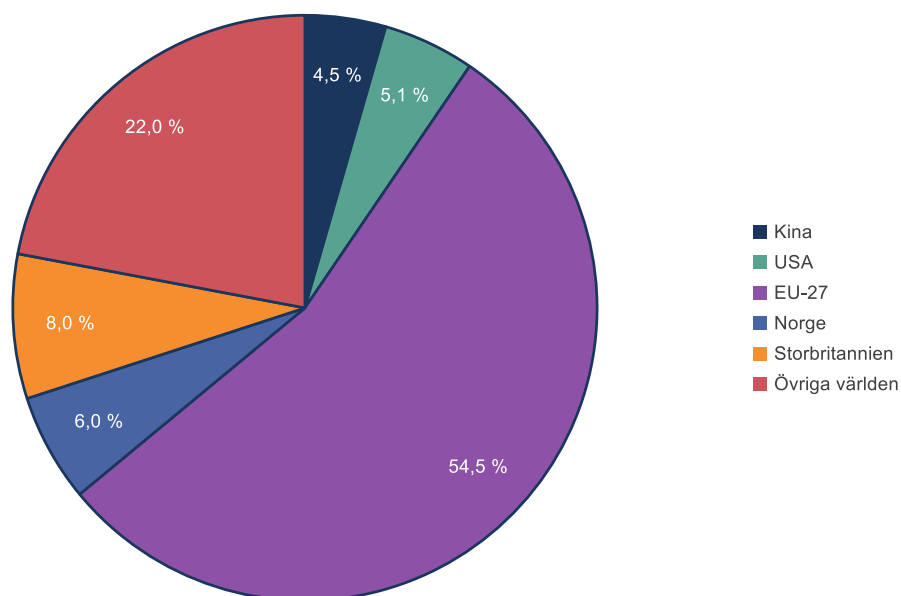
Basindustrins export går främst till EU-27

Vilka länder är det då som basindustrin exporterar till och skiljer sig detta åt mellan branscherna? Initialt kan det konstateras att mer än hälften av basindustrins export går till EU-27 (drygt 54 procent). Vidare är Tyskland Sveriges och basindustrins största exportland, med ett exportvärde på cirka 54 miljarder kronor och en exportandel på cirka 14 procent 2025.

Det är ett relativt stort hopp till land nummer två, som är Storbritannien och vars andel är 8,0 procent med ett exportvärde på 30,4 miljarder kronor (se *Figur 5*). Därefter ligger exportländerna relativt nära varandra i storlek. Norge kommer på tredje plats (22,8 miljarder kronor, 6,0 procent) därefter följer Belgien (22,4 miljarder kronor, 5,9 procent), Finland (22,2 miljarder kronor, 5,8 procent) och USA (19,3 miljarder kronor, 5,1 procent). Det är intressant att notera att cirka 22,1 procent av exporten går till andra länder. En bred bas för exporten är av stort värde vid olika och ändrade ekonomiska förutsättningarna i enskilda exportländer. Exporten kan då styras till länder där efterfrågan utvecklas mest gynnsamt. I *Appendix* finns *Tabell 2* och *3* där de 20 största exportländerna 2025 rangordnats.

Siffrorna tyder på att geografisk närhet till Sverige och stabila handelsrelationer spelar roll för vilka vi exporterar till, liksom industristrukturen. Exempelvis är Tyskland en industrination med en omfattande maskin-, metall- och fordonsindustri vilket har lett till en efterfrågan på svenska stål- och metallprodukter.

Figur 5: Basindustrins geografiska export 2025



Källa: SCB och Macrobond

Exportvärdet till USA minskade med sex procent mellan 2024 och 2025

Figur 6 och *Figur 7* illustrerar hur basindustrins exportandel och exportvärde utvecklats över tid för de fem största handelspartnerna inklusive Kina som är basindustrins åttonde största handelspartner. *Figur 7* visar att exportvärdena till alla sex exportländer var högre 2025 än 2011.

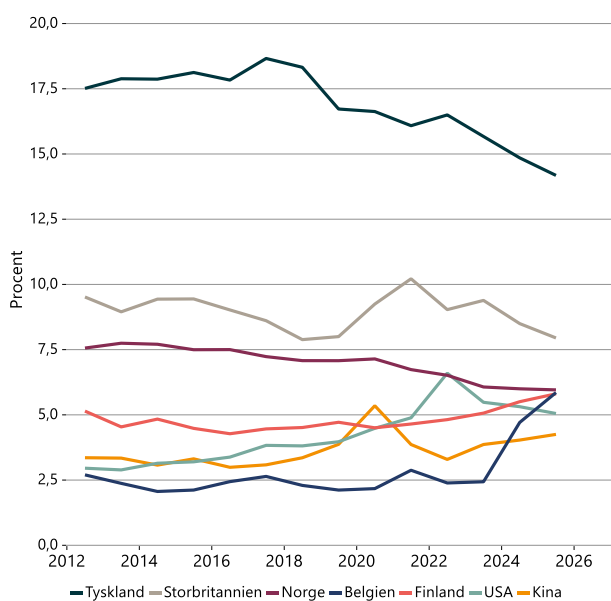
Figur 6 och *7* visar att exportandelarna och värdena de senaste åren, liksom mellan 2024 och 2025, har minskat till Tyskland, Storbritannien, Norge och USA medan den ökat till Belgien, Finland och Kina.

Exportandelen till Tyskland gradvis har minskat sedan toppen 2017, då andelen uppgick till drygt 19 procent, exportvärdet föll dock först från 2023 (mer om det nedan i avsnittet om Tyskland).

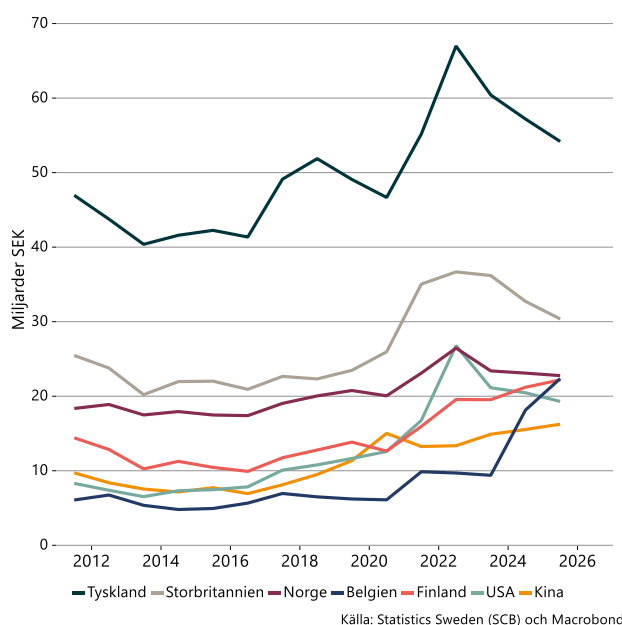
Andelen export till USA ökade från drygt 3 procent 2012 till drygt 6,5 procent 2022. Från 2022 har både andelen export till USA och exportvärdet backat. USA var 2025 det sjätte största exportlandet med en andel på 5,1 procent och ett exportvärde på 19,3 miljarder kronor. År 2024 var USA det femte största exportlandet och exporten dit uppgick då till 20,5 miljarder kronor. Exportvärdet föll alltså med cirka 1,2 miljarder eller 6 procent mellan 2024 och 2025 för basindustrin sammantaget. Något ras i det totala exportvärdet till USA mellan 2024 och 2025 blev det alltså inte för basindustrin som helhet. I delar av basindustrin blev det dock stora fall (mer om detta nedan).

På senare år har Belgien blivit en allt viktigare handelspartner för basindustrin. Uppgången drivs av en ökad export och exportandel inom både stål- och metall- samt gruvindustrin (se *Figur 19* och *21* i appendix).

Figur 6: Andel export till de största exportländerna



Figur 7: Exportvärden



Frihandelsavtal med Indien och Mercosur

En mindre marknad för basindustrin som eventuellt kan få en större betydelse framöver är Indien. Den 27 januari 2026 slöt EU och Indien ett nytt frihandelsavtal vilket kommer att skapa en av världens största frihandelszoner. Indien är bland basindustrins 20 främsta handelspartners men endast en liten andel av exporten gick dit 2025 (2,1 procent). Indien är en något större marknad för stål- och metallindustrin då 3,1 procent av branschens export gick dit 2025 (se *Tabell 2* i appendix).

I dagsläget är avtalet i sin helhet ännu inte offentliggjort. Men avtalet bedöms leda till en utfasning eller sänkning av tullar på 96 procent av de varor som idag har tullar, däribland tullarna på stål och metall. Lättnaderna väntas ske stegvis under flera år, ibland upp till 10 år. Hur stora effekterna blir på industrins handel med Indien är svårt att bedöma, men sannolikt blir effekterna inte så stora i närtid.

Ytterligare ett stort handelsavtal har nyligen slutits mellan EU och Mercosur-länderna. Det kommer däremot att dröja innan avtalet implementeras officiellt och Kommerskollegiums analys av avtalet visar att effekterna

för Sveriges del kommer att vara begränsade då handeln idag är liten.⁹ Detta gäller även för basindustrin då inget av Mercosur-länderna återfinns bland basindustrins främsta handelspartners.

Tyskland största exportlandet för de största branscherna

Hur ser då exportmönstret ut för de olika branscherna? Inte helt oväntat är EU-27 den största exportmarknaden för alla basindustrins branscher. Vidare är Tyskland det land dit de tre stora branscherna levererar merparten av sin export (se *Tabell 1*).

Skogsindustrin och stål- och metallindustrin har dessutom en omfattande export till Storbritannien och Norge. Skogsindustrin skickar 10,6 procent av sin export till Storbritannien och 7,3 procent till Norge, motsvarande siffror för stål- och metallindustrin är 6,5 och 3,2 procent.

Finland, som har mycket egen skog, är inte en stor exportmarknad för skogsindustrin av naturliga skäl. För övriga branscher är dock Finland en viktig exportmarknad, speciellt för gruvindustrin. Cirka 16 procent av exporten gick till Finland 2025. Ett annat stort exportland för gruvindustrin 2025 var Saudiarabien med en andel på 9,0 procent, till Mellanöstern låg andelen på 25,8 procent (se *Tabell 2 och 3* i appendix).

Exporten till USA varierar mellan branscherna. Gruvindustrin har ingen direkt export dit. Skogsindustrin är den bransch som har störst andel export till USA, exporten uppgick till 11,5 miljarder 2025 vilket motsvarar en andel på 6,4 procent (mer om detta nedan). Andelen export till Kina är däremot överlag relativt liten, den uppgår till mellan 2,7 och 5,2 procent.

Tabell 1: Exporten i basindustrins branscher, procent

Skogsindustrin	Andel av exporten 2025	Förändrat exportvärde 2011 – 2025	Stål- och metallindustrin	Andel av exporten 2025	Förändrat exportvärde 2011 – 2025
EU-27	49,3	24,5	EU-27	55,0	58,6
Tyskland	13,2	8,6	Tyskland	14,0	17,7
Kina	5,2	139	Kina	4,1	46,6
USA	6,4	877	USA	4,6	3,1
Storbritannien	10,6	35,5	Storbritannien	6,5	10,9
Norge	7,3	24,6	Norge	3,2	9,3
Övriga världen	20,4	45,4	Övriga världen	26,0	65,1
Gruvindustrin			Andra icke-metalliska mineralprodukter		
EU-27	60,9	51,0	EU-27	49,5	53,7
Tyskland	20,8	25,0	Tyskland	9,4	65,6
Kina	3,0	- 29,1	Kina	2,7	153
USA	0,8	215	USA	4,8	68,3
Storbritannien	2,4	- 56,1	Storbritannien	3,7	35,2
Norge	4,1	165	Norge	23,8	17,7
Övriga världen	27,6	41,5	Övriga världen	12,6	34,3

⁹ Se [Analys av frihandelsdelen i associeringsavtalet mellan EU och Mercosur](#)

En del små marknader har vuxit procentuellt mycket

De flesta branscherna har ökat sin export i miljarder kronor till de stora exportländerna mellan 2011 och 2025 (se *Tabell 1* och *Figur 18–21* i appendix). Den procentuella ökningen av exportvärdet är som störst i de länder där exporten var relativt liten 2011. Trots kraftig uppgång är exportvärdena dock fortsatt relativt små 2025.

Andelarna har däremot ändrats för de olika branscherna. Exempelvis har en allt större andel av skogsindustrins export gått till USA, andelen har ökat från knappt 1 procent till 6,4 procent 2025. Även deras export till Kina har ökat tydligt både i miljarder och som andelen av totalen – andelen 2011 var cirka 3 procent och andelen 2025 var cirka 5,2 procent.

Tyskland basindustrins viktigaste handelspartner

Tyskland är alltså basindustrins viktigaste handelspartner med ett exportvärde på cirka 54 miljarder kronor under 2025 och en exportandel på cirka 14 procent (se *Figur 6* och *7*). Skogsindustrins exportprodukter genererade 2025 störst exportvärde (cirka 24 miljarder kronor), men exportandelen är störst för gruvindustrin (cirka 21 procent), (se *Figur 8* samt *9*).

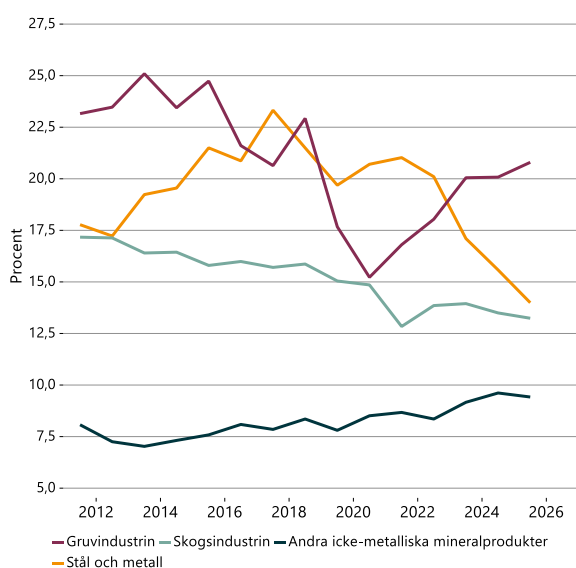
Basindustrins export till Tyskland ökade starkt mellan 2020 och 2022 under coronapandemin, men därefter har det varit en nedgång på knappt 13 miljarder kronor. Stål- och metallsektorns export minskade med drygt 9 miljarder kronor och skogsindustrins med omkring 3,5 miljarder kronor under perioden.

Mellan 2024 och 2025 minskade basindustrins totala export till Tyskland med cirka 5,5 procent (3,1 miljarder kronor). Framförallt minskade exportvärdet i stål- och metallindustrin (9,2 procent och 2,1 miljarder) och i skogsindustrin (4,1 procent och 1 miljarder).

Nedgången i exporten sedan 2023 har delvis varit generell, driven av svag global konjunktur i spåren av Rysslands invasion av Ukraina, stigande inflation och räntor. Tyskland var dessutom i stor utsträckning beroende av rysk gas, varför de snabbt stigande elpriserna slog relativt hårt på tyska konsumenter och tysk industri. Utveckling i exempelvis tysk teknik- och fordonsindustri var därför mycket svag vilket dämpade efterfrågan på stålindustrins produkter ytterligare. Nedgången 2025 drevs av fortsatta utmaningar i tysk ekonomi och det senaste årets osäkra och nya handelspolitiska läge.

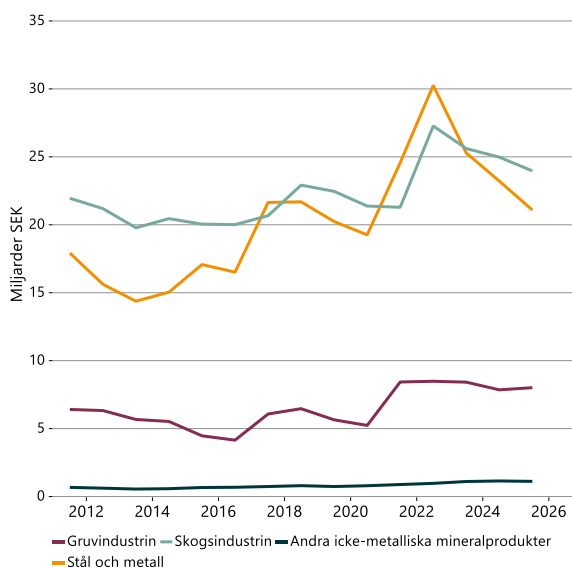
Strukturella problem i tysk ekonomi i allmänhet och i tillverkningsindustrin i synnerhet kan också förklara att andelen export till Tyskland började falla redan 2017. Fallet i andelen gäller för alla basindustrins branscher förutom industrin för andra icke-metalliska produkter. Tysk BNP har under en längre tid stått och stampat. Både privata och offentliga investeringar i Tyskland har länge varit lägre än i många andra länder, vilket har lett till en eftersatt infrastruktur och att nödvändiga omställningsinvesteringar inom digitalisering, energi och elektrifiering inte gjorts. Den viktiga bilindustrin har haft och har stora omställningsproblem och har mött ökad konkurrens från bland annat Kina som har stimulerat sin industri med stora statsstöd.

Figur 8: Andel export till Tyskland



Källa: Statistics Sweden (SCB) och Macrobond

Figur 9: Export till Tyskland, miljarder



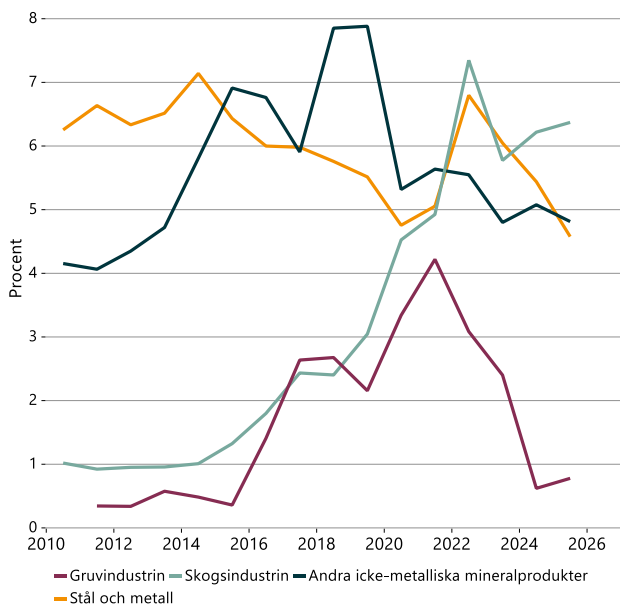
Källa: Statistics Sweden (SCB) och Macrobond

Minskad export till USA de senaste åren

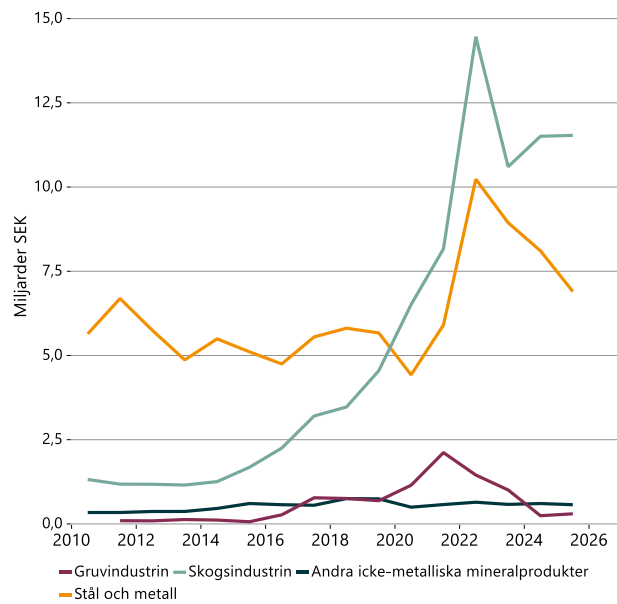
Fram till 2022 blev USA en allt viktigare handelspartner för basindustrin, andelen av basindustrins export som gick till USA ökade liksom exportvärdet. 2022 var landet basindustrins tredje största handelspartner (se *Figur 6*). Sedan dess har andelen av exporten som går till USA avtagit varje år. Exportvärdet följer samma trend. 2025 var USA basindustrins sjätte största exportmarknad och värdet av basindustrins export uppgick till 19,3 miljarder kronor vilket motsvarar 5,1 procent av basindustrins totala export.

Skogsindustrin har störst exportvärde på totalt 11,5 miljarder kronor följt av stål- och metallindustrin på 6,9 miljarder kronor. Det är även skogsindustrin som har störst andel export till USA, 6,4 procent. Andelen för stål och metallindustrin var 4,6 procent. Gruvindustrins exportvärde till USA är jämförelsevis låg (se *Figur 10* och *11*).

Figur 10: Exportandel till USA



Figur 11: Exportvärde till USA



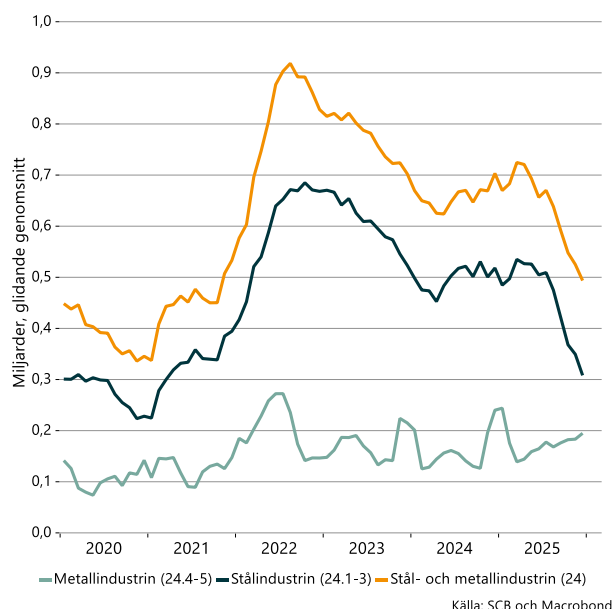
Skogsindustrins exportvärden till USA har mellan 2011 och 2022 ökat kontinuerligt. Ökningen av exporten av skogsprodukter sedan 2011 har delvis påverkats av mer strukturella faktorer som att USA haft behov av nya handelspartners för import av trävaror. USA har länge importerat stora mängder skogsprodukter från Kanada. Under lång tid har dock Kanada varit drabbade av skogsbränder och insektsangrepp vilket minskat deras möjlighet att exportera. Samtidigt har efterfrågan på träprodukter ökat. En svag krona har gjort det fördelaktigt för amerikanerna att importera högkvalitativa skogsprodukter från Sverige och under det gångna året har USA:s tullsats mot kanadensiska trävaror varit mycket högre än den mot svenska. Ledtiderna har däremot varit långa vilket begränsade lönsamheten.

Stål- och metallindustrins exportvärden låg relativt stabilt fram till 2021 men steg sedan kraftigt 2022. I skogsindustrin accelererade uppgången i exportvärdet mellan 2020 och 2022. Utvecklingen drevs av en expansiv politik, nedstängningar, stigande priser på skogs- och stålprodukter och en svag krona relativt dollarn. Mellan 2022 och 2023 föll exportvärdena sedan tillbaka i de flesta delarna av basindustrin. Bland annat dämpades efterfrågan av ett sämre omvärldsläge, stigande inflation samt räntor och en försvagning av dollarn.

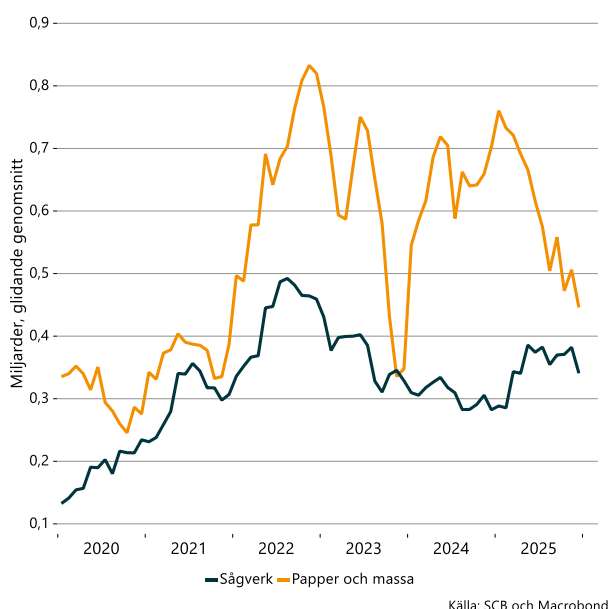
Mellan 2024 och 2025 minskade basindustrins totala export till USA med cirka 6 procent (1,2 miljarder kronor), vilket drevs av ett minskat exportvärde i stål- och metallindustrin (15 procent och 1,2 miljarder), eller mer specifikt stålindustrin (20,4 procent och 1,25 miljarder). I metallindustrin ökade exporten med 2,1 procent / 0,4 miljarder) Utvecklingen kan ses i ljuset av förändrad handelspolitik i USA där stålindustrin drabbades av extra höga tullar medan priset på flera metaller ökat.

I skogsindustrin utvecklades sammantaget exportvärdet relativt stabilt. Utvecklingen skiljer sig dock åt i de olika delarna av skogsindustrin och förloppet under året är också intressant att titta på. För stålindustrin liksom för massa- och pappersindustrin toppade det månatliga exportvärdet i inledningen av 2025. Därefter sker en tydlig tillbakagång. Utvecklingen kan sannolikt förklaras av att amerikanska företag tidigarelade import innan tullarna trädde i kraft. Under andra halvan av 2025 minskar exportvärdena markant. Exportvärdet av träprodukter liksom metallprodukter utvecklades stabilare.

Figur 12: Export till USA, stål- och metallindustrin



Figur 13: Export till USA, månad, skogsindustrin



Kinesiska subventioner utmanar

Samtidigt som stål- och metallindustrin har utsatts för mycket protektionism från väst har konkurrensen ökat i öst. Det handlar om hårdare konkurrens från statligt subventionerade kinesiska stålbolag. Mellan 2001 och 2022 ökade Kina sina antal subventionsprogram från 85 till 446, vilket motsvarar en ökning med 525 procent.¹⁰ Idag får kinesiska stålföretag fem gånger så högt statligt stöd per intäktsenhet som företag i andra OECD-länder.¹¹ Stödet ges i form av direkta bidrag, lån till lägre ränta än marknadsräntan och skattelättnader. Samtidigt har global stålproduktion ökat sedan 2019 medan global efterfrågan generellt har minskat under samma period. Detta har lett till en global överkapacitet vilket pressar både priserna och företagens marginaler. Idag är överkapaciteten fem gånger så stor som hela EU:s sammanlagda årliga användning¹² och väntas dessutom öka ytterligare till 2027. Kina står för 46 procent av världens stålkapacitet, till stor del tack vare sina subventioner.¹³

Eftersom det kinesiska stålet subventioneras kan kinesiska producenter sätta priset så lågt att producenter utan statligt stöd har svårt att matcha det. För svensk och europeisk stålindustri växte utmaningarna ytterligare under 2025 när USA införde sina importtullar på stål. Tullarna medförde att det kinesiska stålet som var avsett för den amerikanska marknaden i stället hamnade på den europeiska marknaden. Under 2025 ökade kinesisk export av järn och stål till EU mätt i USD med 13,2 procent jämfört med föregående år medan svensk export till hemmamarknaden EU mätt i svenska kronor minskade med 5,8 procent.¹⁴

I oktober 2025 presenterade EU-kommissionen en tullkvot på stål. Tullkvoten innebär att 18,3 miljoner ton stål per år kan importeras till EU tullfritt men att all import utöver denna beläggs med en 50 procentig tull. På så sätt bibehålls frihandel av stål vid normala handelsvolymerna. Förslaget är nu under behandling och välkomnas av svenska stålföretag. Sedan 2019 har EU belagt stålimport som överstiger uppsatt kvot med tullar på 25 procent. Detta system gäller till den 30 juni 2026. Därför är det viktigt för svenska stålföretag att det nya förslaget kommer på plats så snart som möjligt.

¹⁰ Se [The Impact of Chinese Industrial Subsidies on Global Competition | Swiss Institute of Artificial Intelligence](#)

¹¹ Se [The drivers and impacts of subsidies to steel firms | OECD](#)

¹² Se [EU-kommissionen föreslår ståltullar på 50 % - Representationen i Sverige](#)

¹³ Se [OECD Steel Outlook 2025](#)

¹⁴ Dessa siffror gäller för varuindelningen SITC och används för att kunna jämföra svensk och kinesisk export till EU. Enligt SPIN minskade den svenska stålindustrins export till EU med 5,7 procent. Se appendix för beskrivning av statistiken.

APPENDIX

Tabell 2: Basindustrins främsta handelspartners, export i miljarder SEK, 2025

	Basindustrin	Stål- och metallindustrin	Skogsindustrin	Andra icke-metalliska mineralprodukter	Gruvindustrin
Tyskland	54,2	21,1	23,8	1,1	8
Storbritannien	30,4	9,8	19,2	0,4	0,9
Norge	22,8	5,2	13,3	2,8	1,6
Belgien	22,4	12,2	5,1	0,1	5
Finland	22,2	11,7	3,3	1,1	6,3
USA	19,3	6,9	11,5	0,6	0,3
Kina	17	6,2	9,3	0,3	1,2
Italien	16,4	8,1	8,1	0,1	0
Polen	16,2	8,8	6,9	0,3	0,3
Nederländerna	15,8	2,2	10,4	0,2	3
Danmark	15,8	4,3	9,6	1,6	0,3
Kanada	14,4	13,9	0,4	0	0
Frankrike	9,2	3,4	5,5	0,3	0
Spanien	8,2	2,9	5	0,2	0,1
Indien	7,9	4,7	3,1	0,1	0
Turkiet	6,9	2,4	3,1	0	1,3
Egypten	6,2	0,1	4,2	0	1,9
Tjeckien	5,7	1,6	0,5	0,2	0
Saudiarabien	5,6	0,5	1,6	0	3,5
Österrike	5,1	1,8	2,7	0,2	0,4
Summa	321,5	127,8	146,6	9,6	34,1
Total export	379	150	179	11,5	38,6

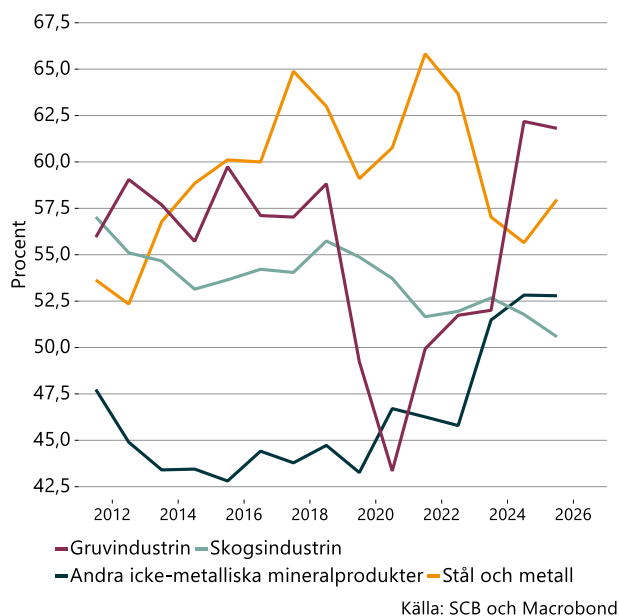
Tabell 3: Basindustrins främsta handelspartners, procent av exporten, 2025

	Basindustrin	Stål- och metallindustrin	Skogsindustrin	Andra icke-metalliska mineralprodukter	Gruvindustrin
Tyskland	14,2%	14,0%	13,2%	9,4%	20,8%
Storbritannien	8,0%	6,5%	10,6%	3,7%	2,4%
Norge	6,0%	3,4%	7,3%	23,8%	4,1%
Belgien	5,9%	8,1%	2,8%	1,1%	12,8%
Finland	5,8%	7,7%	1,8%	9,2%	15,9%
USA	5,1%	4,6%	6,4%	4,8%	0,8%
Kina	4,5%	4,1%	5,2%	2,7%	3,0%
Italien	4,3%	5,4%	4,5%	1,1%	0,0%
Polen	4,3%	5,8%	3,8%	2,4%	0,7%
Nederländerna	4,1%	1,4%	5,7%	1,6%	7,8%
Danmark	4,1%	2,9%	5,3%	13,2%	0,8%
Kanada	3,8%	9,2%	0,2%	0,0%	0,0%
Frankrike	2,4%	2,3%	3,0%	2,1%	0,0%
Spanien	2,1%	1,9%	2,8%	1,3%	0,2%
Indien	2,1%	3,1%	1,7%	0,7%	0,0%
Turkiet	1,8%	1,6%	1,7%	0,0%	3,4%
Egypten	1,6%	0,0%	2,3%	0,0%	4,9%
Tjeckien	1,5%	2,8%	0,7%	1,7%	0,0%
Saudiarabien	1,5%	0,3%	0,9%	0,0%	9,0%
Österrike	1,3%	1,2%	1,5%	1,5%	1,1%
Procent (av ovan)	84,3%	86,3%	81,4%	80,3%	87,7%

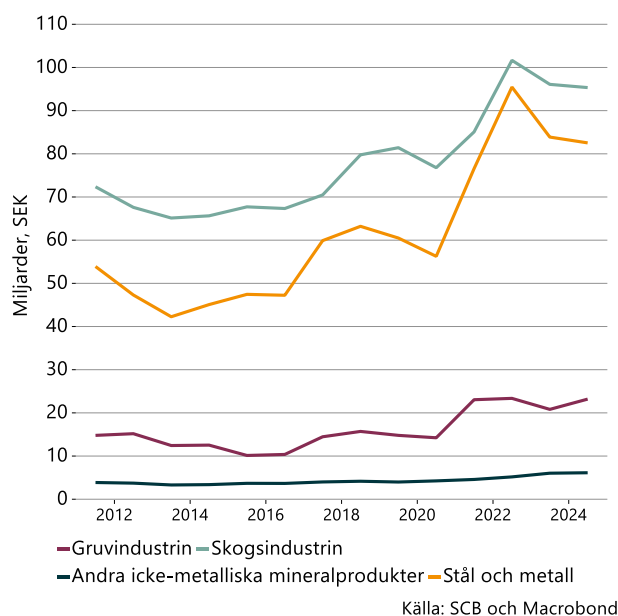
Anm: Basindustrins delar sätts i relation till dess totala export. Exempelvis skogsindustrins export till Tyskland i förhållande till hela skogsindustrins export.

Exportandelar och exportvärde EU-27 respektive Kina

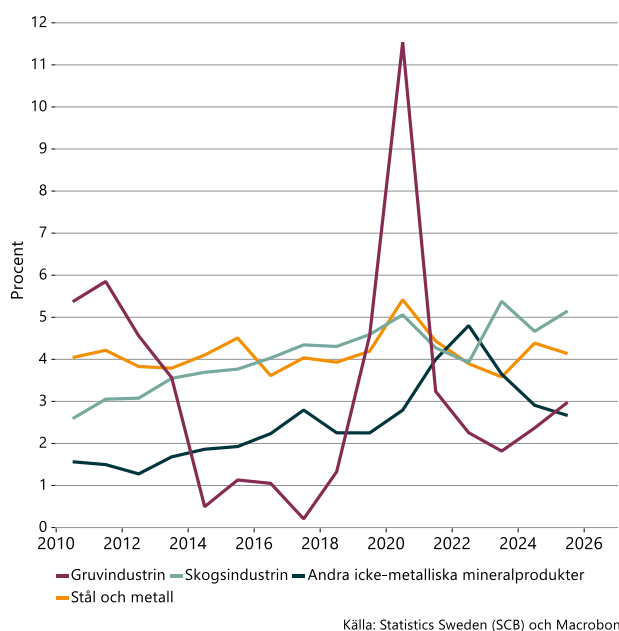
Figur 14: Exportandel till EU-27



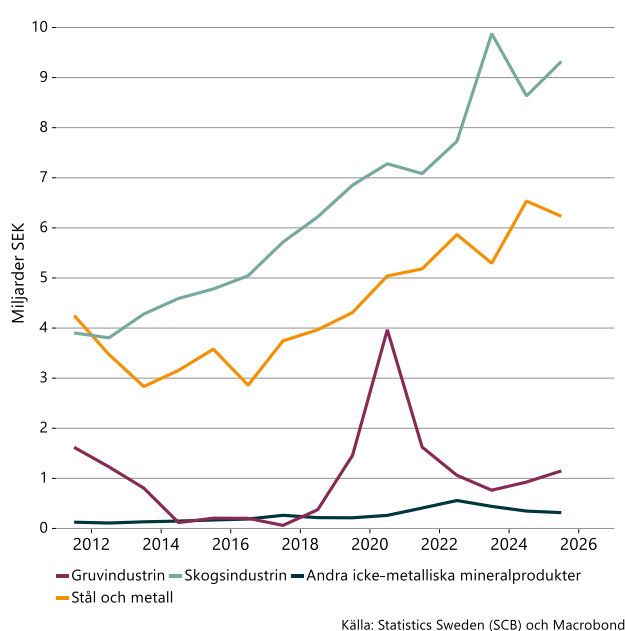
Figur 15: Exportvärde till EU-27



Figur 16: Exportandel till Kina

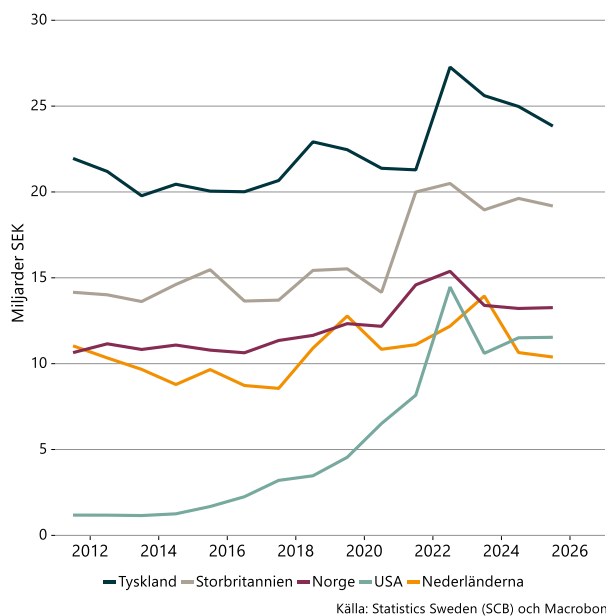


Figur 17: Exportvärde till Kina

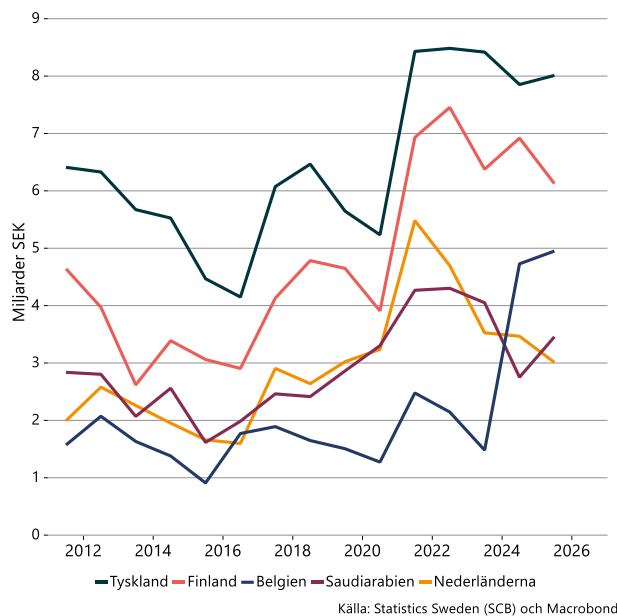


Fem största exportländerna inom respektive bransch

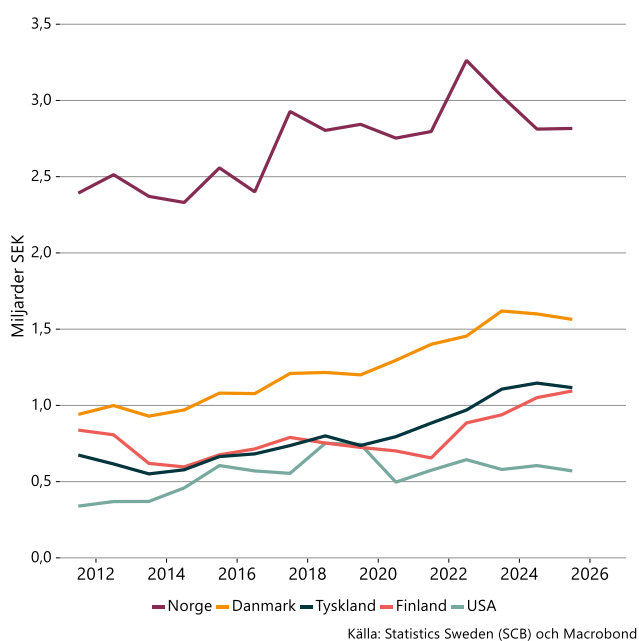
Figur 18: Skogsindustrin - exportvärde



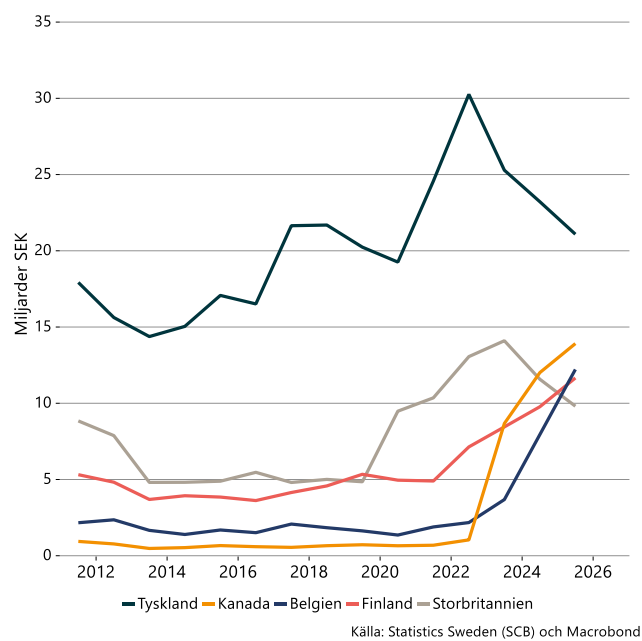
Figur 19: Gruvindustrin - exportvärde



Figur 20: Andra icke-met. mineralprodukter - exportvärde



Figur 21: Stål- och metallindustrin - exportvärde



Statistikkällor och exportstatistiken

Beräkningarna i denna rapport är gjorda med statistik från Statistiska Centralbyrån (SCB) utdraget från Macrobond eller hämtat från SCB:s statistikdatabas. Den handelsdata som redovisas i figurerna avser Standard för svensk produktindelning efter näringsgren (SPIN) eller Standard International Trade Classification (SITC). SPIN är en svensk statistisk standard för klassificering av produkter, både varor och tjänster, efter ursprung i produktionen. I SPIN länkas produkter till aktiviteter enligt näringsgrensindelningen SNI. De inkluderade SPIN-koderna är: B05 Kolutvinning, B06 Utvinning av råpetroleum och naturgas, B07 Metallmalmer, B09 Annan utvinning av mineral, C16 Trä och varor av trä och kork (utom möbler), C17 Papper och pappersvaror, C23 Andra icke-metalliska mineraliska produkter, samt C24 Metaller. *Figur 12* är dock baserade på C24.1-C24.3 Stålindustrin och C24.4-C24.5 Metallindustrin. SITC är också en klassificering av produkter och är framtagen av FN för analys av internationell handel med varor. I rapporten används endast SITC-koden 67 Iron and steel, som endast innehåller järn och stål samt vissa varor bestående av järn och stål medan SNI C24 inkluderar fler metaller. SPIN och SITC är lika på aggregerad nivå men skiljer sig på mer detaljerad nivå.

Basindustrins branscher

Basindustrin är definierad till att omfatta följande branscher utifrån svensk näringsgrensindelning (SNI):

B05-09 Gruvindustrin inkluderar i denna rapport inte B09 Övrigt utvinning av mineral då statistik saknas. Utifrån SCB:s definition omfattar gruvindustrin de verksamheter som utvinnet naturfyndigheter av mineraler som förekommer i fast form, flytande form eller gasform. Utvinning kan ske med olika metoder, exempelvis gruv- eller markbrytning, ur källa, samt brytning på havs- eller sjöbotten. Branschen omfattar även verksamhet som syftar till att bereda det obearbetade materialet för försäljning, till exempel krossning, malning, tvättning, torkning, sortering, koncentrerat av malmer, kondensering av naturgas och agglomerering av fasta bränslen.

C16 Trävaruindustrin omfattar tillverkning av trävaror såsom sågat virke, kryssfananer, faner, träförpackningar, golvplattor, takstolar och monteringsfärdiga hus. Produktionsprocessen omfattar sågning, hyvling, profilering, laminering och montering av trävaror med början från trädet som sågas till stock eller sågat virke som i sin tur kan sågas ytterligare eller formas med hjälp av svarvar eller andra verktyg. Det sågade virket eller annat bearbetat trä kan därefter hyvlas eller slipas och sättas ihop till färdiga varor såsom träförpackningar.

C17 Massa- och pappersindustrin omfattar tillverkning av massa, papper och pappersvaror. Vid tillverkning av pappersmassa separeras cellulosa-fibrerna från annan substans i ved, eller upplösning av och borttagning av bläck i returpapper och små mängder reagens blandas i för att förstärka bindningen av fibrerna. Vid tillverkning av papper matas pappersmassa ut på en finmaskig metalltrådsduk i rörelse så att ett kontinuerligt ark formas. Skogsindustrin i rapporten omfattar ett aggregat av C16 och C17.

C23 Andra icke-metalliska mineralprodukter omfattar tillverkningsaktiviteter som alla rör ett enda ämne av mineraliskt ursprung. Huvudgruppen omfattar tillverkning av glas och glasvaror, keramik, kakelplattor och tegelprodukter, samt cement och gips från råvara till färdig produkt. Tillverkningen av sten för byggnads- och prydnadsändamål och andra mineralprodukter ingår också i denna huvudgrupp.

C24 Stål- och metallindustrin omfattar de företag vars verksamhet bedriver smältning eller raffinering av järn och andra metaller från malm, tackjärn eller skrot. Industrin omfattar även de företag som tillverkar metallegeringar och superlegeringar genom att tillföra kemiska ämnen till rena metaller. Produkten av smältning och raffinering, vanligen i form av göt, används för valsning, dragning och strängpressning för att framställa plattor, plåt, band, stång, tråd, rör och ihåliga profiler. I smält form används metallerna även för att framställa gjutgods och andra basmetallvaror.



Den svenska basindustrins export är framtagen av Industriarbetsgivarna, författad av Kerstin Hallsten, chefekonom och Saga AtKisson, ekonom.

Industriarbetsgivarna är arbetsgivarorganisationen för stål-, metall-, gruv-, massa-, pappers-, sågverks-, byggnadsämnes- och buteljglasindustri samt svetsmekanisk industri. Industriarbetsgivarna företräder drygt 1 000 medlemsföretag med cirka 90 000 anställda.